

ΙΔΟΥ ΜΑΓΟΙ ΑΠΟ ΑΝΑΤΟΛΩΝ.

Οἱ ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς Ἱεροσόλυμα παραγενόμενοι μάγοι, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ αὐτοῦ ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, ἔδωκαν ἀφορμὴν καὶ εἰς τοὺς σχολιαστὰς ὅπως μεταχειρισθῶσιν ἅπασαν αὐτῶν τὴν δύναμιν, καὶ εἰς τοὺς ἀστρονόμους ὅπως δοθῶσιν εἰς ἀστρονομικὰς ἐρεῦνας καὶ εἰς τοὺς συναξαριστὰς ὅπως κατὰ πολὺ γυμνάσωσι τὴν γόνιμον αὐτῶν φαντασίαν. Καὶ ἐν τούτοις φαίνεται ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ἦσαν μαθηταὶ τοῦ Ζωροάστρου, καὶ ὅτι παρ' αὐτοῖς ἡ προφητεία τοῦ Βαλαάμ « ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακώβ καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραὴλ κτλ. » (1) δὲν ἦτο ἄγνωστος. Ὁ Τάκιτος καὶ ὁ Βιργίλιος λέγουσιν ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην (καθ' ἣν δηλαδὴ ἐγενήθη ὁ Χριστός) καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν Ἀνατολήν, διεδίδετο ὅτι μέγας τις βασιλεὺς καὶ σωτὴρ ἐγεννᾶτο, καὶ γενικῶς ὡς τόπος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ὑπεδεικνύετο ἡ Ἰουδαία.

Οἱ τὰ δόγματα τοῦ Ζωροάστρου ἀκολουθοῦντες ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐρασταὶ τῆς ἀστρονομίας. Καθὼς δὲ ἄνδρες ἀλιεῖς ἐνῶ κατεγίνοντο ἐπιδιορθοῦντες τὰ δίκτυα αὐτῶν προσεκλήθησαν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ὅπως γίνωσιν ἀλιεῖς ἀνθρώπων, καθὼς τελώνης ἐνῶ ἐκάθητο παρὰ τὸ τελωνεῖον προσεκλήθη ὅπως λάβῃ μετ' αὐτοῦ μέρος, οὕτω καὶ ἀστρονόμοι ἐνῶ κατεγίνοντο εἰς τὰς ἀστρονομικὰς

αὐτῶν παρατηρήσεις εἶδον σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ.

Ἄλλὰ τί ἦτο τὸ σημεῖον ἐκεῖνο; Πολλοὶ εἶπον ὅτι ἦτο ἀστήρ λάμπων μὲν ἐπὶ τινα χρόνον ἀκολούθως δὲ γενόμενος ἀφαντος. Πλὴν οὐδὲν φαινόμενον τόσον ἀξιοσημείωτον ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν συγχρόνων συγγραφέων. Ὁ Κέπλερος ὑπολογίσας εὗρεν ὅτι ὀλίγον πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἐγένετο σπανία τις σύνοδος τῶν πλανητῶν Διὸς καὶ Ἄρεως. Οἱ δύο πλανῆται συνῆλθον ἐπὶ τινα χρόνον, ἐχωρίσθησαν ἀκολούθως, καὶ μετ' ὀλίγον καὶ πάλιν ἐκ δευτέρου συνῆλθον. Ἐκ τοῦ ὁποίου συνετέρανεν ὁ Κέπλερος ὅτι οἱ μάγοι, ἰδόντες ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν τὸ παράξενον φαινόμενον τῆς πρώτης τῶν δύο πλανητῶν συνόδου, ἐθεώρησαν αὐτὸ ὡς τὸ σημεῖον τοῦ περιμενομένου βασιλέως, καὶ ἐπομένως ἀνεχώρησαν ὅπως μετθῶσιν εἰς τὴν χώραν ὅπου κατὰ τὴν κοινὴν παράδοσιν ἐμελλεν ὁ μέγας ἐκεῖνος βασιλεὺς νὰ γεννηθῇ, ἦτοι τὴν Ἰουδαίαν. Καθ' ὁδὸν ὁμοως, χωρισθέντων τῶν πλανητῶν, ἔχασαν οἱ μάγοι τὸ σημεῖόν των, πλὴν ὅτε, ἐξεληθόντες τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐπορεύοντο εἰς Βηθλεὲμ ἢ δευτέρα τῶν πλανητῶν σύνοδος ἐπῆλθε δι' ὃ καὶ ἐγράφη « ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. » Νεώτεραι ὁμως ἐρευναι ἀπέδειξαν ὅτι ἡ σύνοδος αὕτη τῶν πλανητῶν δὲν ἱκανοποιεῖ τὴν ἱστορίαν καὶ ἐπομένως ὁ ὁδηγήσας τοὺς μάγους ἀστήρ πρέπει νὰ ἦτο μετέωρον, καθότι

(1) Ἀριθμοὶ κδ'. 17.

πλανήτης ή κομήτης, ως εκ τής εν τῷ οὐρανῷ διευθύνσεως αὐτῶν καί τής μεγάλης των ἀπό τής γῆς ἀποστάσεως οὔτε ἐξ Ἱεροσολύμων πρὸς Βηθλεὲμ νὰ προάγῃ ἦτο δυνατὸν οὔτε νὰ σταθῇ καί νὰ δείξῃ τὸν οἶκον «ἐν ᾧ ἦν τὸ παιδίον».

Καί ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἀσέρος. Ἐπανερ-

χόμενοι δὲ εἰς τοὺς μάγους λέγομεν ὅτι οἱ ἐν λόγῳ μάγοι κατὰ τοὺς πρώτους τοῦ Χριστιανισμοῦ αἰῶνας ἐθεωροῦντο ὡς βασιλεῖς. Ὁ Τερτυλλιανὸς μάλιστα ἀναφέρων ἐκ τοῦ ἑβδομηκοστοῦ πρώτου ψαλμοῦ τὸ «βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβὰ δῶρα προσάξουσι» προσθέτει ὅτι ἐν Ἀνατολῇ οἱ μάγοι ἦσαν βασιλεῖς.

ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ.

Β'. ΟΡΓΑΝΑ ΠΝΕΥΣΤΑ.

Αὐλοί. Οἱ Ἀρχαῖοι εἶχον πολλῶν εἰδῶν αὐλοὺς ἐκ τῶν ὁποίων οἱ ἀξιολογώτεροι ἦσαν ὁ κυρίως αὐλός, ὁ πλαγιάυλος καὶ ὁ βαρύαυλος. Ὁ αὐλός κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους φαίνεται ὅτι ἦτο ἀπλοῦστα-

στοῦ κνήμης ζώου. Καί οἱ Λατῖνοι δὲ ὀνομάζοντες αὐτὸν τίμπια (Tibia) μετεχειρίζοντο τὴν αὐτὴν λέξιν, δι' ἧς ἐφανέρωνον τὸ ὄσοῦν τοῦ μηροῦ. Ἐνίοτε οἱ αὐλοὶ κατεσκευάζοντο καὶ ἐκ σκληροῦ ξύλου ἢ καλάμου.

Ἡ προκειμένη εἰκονογραφία ἐλήφθη ἐκ τοιχογραφήματος εὐρισκομένου εἰς τὸ Βρεττανικὸν μουσεῖον, καὶ παριστάνοντος Αἰγυπτίας νεάνιδας παιζούσας διάφορα ὄργανα μουσικά. Ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ νεάνις παίζει μακρὸν τινα διπλοῦν αὐλὸν ἐκ καλάμου. Τοιοῦτόν τι ὄργανον διατηρεῖται ἐν τῷ Βρεττανικῷ μουσεῖῳ μεταξὺ τῶν Αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων. Ὁ Τόνος τοῦ εἶδους τούτου τοῦ αὐλοῦ ἦτον πιθανῶς ἔρρινος. Ἐν τῇ κάτωθεν παρατάξει τῶν Ἀσσυρίων μουσικῶν, τοιοῦτόν τι ὄργανον πλὴν βραχύτερον παρατηρεῖται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ 2ου καὶ 7ου μουσικοῦ.

Αἰγύπτιος αὐλός καὶ κιθάρα.

τόν τι ὄργανον. Οἱ Αἰγύπτιοι τὸν ὠνόμαζον Σεμπὶ καθότι ἦτο κατεσκευασμένος ἐξ ὀ-

ἰαυλοῦ ἀντιγραφέντος ἐξ ἑνὸς Τάφου ἐν Θήβαις, οὗτινος τὸ μῆκος ἦτο σχεδὸν τεσ-

Μουσικοὶ Ἀσσύριοι.

σάρων ποδῶν. Τὰ λείψανα ἑνὸς πλαγιαύλου ἐκ καλάμου, ἀνακαλυφθέντος εἰς Ἀλικαρνασσόν, καὶ μέρος ἴσως διπλοῦ ξυλίνου αὐλοῦ, ὡς καὶ τὸ πασίγνωστον ἄγαλμα τοῦ

Ἰανὸς, διατυροῦνται εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσείον. Ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ τὸ στόμα κλίνει πρὸς τὰ πλάγια, ὁ δὲ δεξιὸς βραχίον καὶ τὸ κάτω μέρος τοῦ αὐλοῦ εἶναι ἐπιδιορ-

Αἰγυπτιακὸς πλαγιάυλος.

θώματα. Ἡρέπει δὲ νὰ ἐνθυμώμεθα ὅτι ὁ αὐλός, ἡ φλογέρα καὶ ὁ πλαγιάυλος παίζονται διὰ λεπτοῦ τινος σωλήνος. Ὁ εἰς αὐτὸν ἐμφυσώμενος ἀήρ εὐρίσκων ἀντίστασιν ἐπὶ μικροῦ τινος ξυλαρίου ἢ φελλοῦ ἢ ἄλλου τινὸς ἐμποδίου, εὐρισκομένου εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ὄργανου, ἐξέρχεται δι' ὀπῆς ὀλίγον τι κατωτέρω, καὶ παράγει τὸν ἦχον τὸν ὁποῖον καλῶς γινώσκουμεν ὑπὸ τὸ ὄνομα συριγμόν.

Παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, τοῖς Αἰγυπτίοις, τοῖς Ἀσσυρίοις, τοῖς Πέρσις, τοῖς Ἕλλησι, καὶ τοῖς Ῥωμαίοις οἱ διπλοὶ αὐλοὶ φαίνεται ὅτι ἦσαν ἐν μεγάλῃ χρήσει, ὅπως δι' αὐτῶν προσαυλῶσιν εἰς τὰς ἀπαγγελίας ποιημάτων καὶ ἁσμάτων, εἰς θρησκευτικὰς τελετὰς, εἰς κηδείας, καὶ χοροὺς. Οἱ αὐλοῦντες κάποτε ἔφερον ὡς ἐπίδεσμον (φορβειῶν) πλατύ λωρίον ἐκ δέρματος ἔχον ἀνοιγμά τι διὰ τὸ στόμα. Οὗτος ἐτίθετο ὡς βρόχος περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον, ἐπὶ σκοπῷ νὰ πιέζωνται τὰ χεῖλη καὶ αἱ παρειαὶ τὴν ὥραν καθ' ἣν ὁ αὐλητὴς ἐφύσα ἐντὸς τοῦ ὄργανου καὶ οὕτω νὰ παράγῃται τόνος πληρέστερος, ὀμαλώτερος, καὶ ἐντονώτερος. Τὸ δέμα τοῦτο ἐχαράχθη ἐπὶ λίθων ἐν Ῥώμῃ, ἀναφέ-

Αὐλητὴς Ἑτρούσκανός.

ρεται δὲ καὶ ἀπὸ Ἑλλήνων συγγραφεῖς. Εἶδος τι τοιοῦτου ἐπίδεσμου φαίνεται καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ εἰκονογραφίᾳ, ἀντιγραφθεῖσα ἐκ τινος ἀγγείου ἔχοντος ἐξωγραφισμένον Ἑτρούσκανόν αὐλητήν. Ἡ χαλδαϊκὴ λέξις μασχροκίθα ἦτις ἀπαντᾷ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Δανιὴλ (γ'. 10) καὶ ἦτις ἐξηγεῖται κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα Σύριγξ, ὑποτίθεται ὅτι σημαίνει ὅλα τὰ ὄργανα τοῦ

εἶδους τῶν αὐλῶν, ὅπως μετεχειρίζοντο αὐτὰ οἱ Βαβυλώνιοι. Ἡ ἀντιστοιχοῦσα λέξις τοῦ Ἑβραϊκοῦ εἶναι Χαλίλ ἧτις μεταφράζεται συνήθως σύριγξ.

Ἐξετάζοντες καλῶς τὴν Γραφὴν εὐρίσκομεν πολλὰς μαρτυρίας τοῦ ὅτι τὸ ὄργανον τοῦτο ἦτο λίαν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις. Εἰς Αἴγιν Βασιλειῶνί. 5 παρίσταται χορὸς προφητῶν αὐλούντων. Εἰς τὴν Γ'. Βασιλειῶν, ἀ. 40. κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν κείμενον, ἐν τῷ ἀναγορευεῖν τὸν Σολομῶντα βασιλέα, ὁ λαὸς εὐφραίνεται μὲ αὐλοῦς. Εἰς τὸν Ἡσαίαν κεφ. ε'. 12. κατὰ ἀκράσει λέγεται ὅτι «μετὰ κιθάρας, καὶ ψαλτηρίου, καὶ τυμπάνων, καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσι, τὰ δὲ ἔργα Κυρίου οὐκ ἐμβλέπουσι, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσιν.» Ἦτο ἔθιμον παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ὅτι πᾶς ἄνθρωπος, ὁσονδήποτε πτωχὸς καὶ ἂν ἦτο, ἔπρεπε εἰς τὴν κηδείαν τῆς γυναικὸς του νὰ ἔχῃ τοῦλάχιστον δύο αὐλητὰς. Ἐκ τοῦ Ἱερεμίου (Κεφ. λά. 36) φαίνεται ὅτι μετεχειρίζοντο τὸν αὐλὸν εἰς τὸ πένθος (μυριολόγια). Ἐπὶ δὲ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σωτῆρος, οἱ αὐληταὶ εἰσέτι ἐσυνειθίζοντο, ὡς τοῦτο φαίνεται ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου (Ματθ. θ'. 23) ὁπότε ὁ Ἰησοῦς «εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχοντος καὶ εὐρῶν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον λέγει αὐτοῖς, Ἀναχωρεῖτε, οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον ἀλλὰ καθεύδει.» Ἐν δὲ τῷ Κεφ. ιά. 17. τοῦ αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς ὀμιλῶν περὶ τῶν μὴ μετανοούντων λέγει. «Τί μοι ὁμοίωσιν τὴν γενεὰν ταύτην, ὅμοια ἐστὶ παιδαρίοις καθημένοις ἐν ἀγοραῖς καὶ προσφωνοῦσι τοῖς ἐταίροις αὐτῶν, καὶ λέγουσιν, Ἡ ὑλῆσα μεν ὑμῶν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε κτλ.» Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Κορινθίους Αἴγιν (Κεφ. ιδ'. 7) λέγει. «Ὁμοῦς τὰ ἄψυχα φωνὴν δίδοντα, εἴτε αὐλός, εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολῆν τοῖς φθόγγοις μὴ δῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον;» καὶ ἐν Ἀποκαλύψει (ιθ'. 22) ὁ αὐλός συγκαταριθμεῖται μετὰ τῶν ὄργάνων τῶν μὴ ἀκουομένων ἔτι ἐν Βαβυλῶνι.

Πολλὰ ἀρχαῖα ἔθνη μετεχειρίζοντο αὐλοῦς ὅτε ὠδήγουν τοὺς στρατοὺς των εἰς μάχην. Οἱ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ταύτῳ αὐλοὶ διηροῦντο καθ' Ἡρόδοτον εἰς ἄρρενας καὶ θήλειες, δηλαδὴ χονδροῦς καὶ λεπτοῦς, ὧν ὁ ἦχος ἦτο ἴσως ἀντίστοιχος πρὸς φωνὴν γυναικείαν καὶ ἀνδρικήν. Οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶχον ἄσμά τι

τόν ὅποιον δὲν φροντίζει κανεὶς ὀλίγα θέλητρα τῆς ζωῆς αἰσθάνεται καὶ ὀλίγον μέλει νὰ ζήσῃ. Ὅταν ἔχῃς σωρὸν στάκτης ἀναμμένης ἔχεις καὶ καίον πῦρ· σκόρπισε αὐτὴν καὶ θέλει σβύσει, θέλει κρυώσει. Οὕτω καὶ διὰ νὰ ἔχῃς ζωὴν πλήρη πρέπει νὰ ἔχῃς πολλῶν ζωῶς ὁμοῦ, ἵνα ἡ ζωὴ ἐκάστου θερμαίνεται ὑπὸ τῆς τῶν ἄλλων καὶ ἵνα ἐνθαρρύνωσιν ἀλλήλας καὶ ἐμπιστεύωσιν ἀλλήλας καὶ ὑποστηρίξωσιν ἀλλήλας. Ἄν θέλῃς νὰ ζήσης ζωὴν ἀνθρωπίνην καὶ οὐχὶ ἀμανίτου ἔσο κοινωνικός, φιλάδελφος, βοηθητικός, συμπαθητικός καὶ ἐργάζου προθύμως ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν ἄλλων.

Ἄπὸντες φίλοι. Κατὰ πόσον μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ ὀμιλῶμεν περὶ τῶν ἀπόντων φίλων μας εἶναι ζήτημα ἐκ τῶν μάλα σπουδαίων. Περὶ τῶν προτερημάτων αὐτῶν ἀναμφιβόλως δυνάμεθα νὰ λαλῶμεν ὅσον μᾶς ἀρέσκει. Τοῦτο εἶναι ἐνασχόλησις θεάρεστος. Ἄλλὰ περὶ τῶν ἐλαττωμάτων αὐτῶν! Πιστεύω ὅτι ὅταν οὐδὲν εἰς αὐτοὺς ἀνακαλύπτωμεν ἐλάττωμα, ὅταν παραμελῶμεν νὰ σταθμίζωμεν ἀκριβῶς τὴν ποιότητά των καὶ νὰ ἀναλῶμεν τὸν χαρακτήρα των, προσέχοντες τὸν νοῦν μόνον εἰς τὸ ἐπαινεῖν, τοῦτο εἶναι σημεῖον τοῦ ὅτι ὑπερβαίνομεν τὰ ὅρια. Ὑποθέτω ὅτι ἡ διαίρεσις μεταξὺ τῶν διαφόρων βαθμῶν τῆς φιλίας πρέπει νὰ ἐξακριβωθῇ. Ἄς ὀνομάσωμεν λοιπὸν γνωρίμους, φίλους καὶ ἀγαπητούς. Πολλοὶ δύνανται νὰ κατατάσσωσι τοὺς γνωστούς των εἰς τὰς τρεῖς ταύτας τάξεις. Εἶναι λοιπὸν οὐ μόνον φυσικὸν ἀλλὰ καὶ καλὸν νὰ γίνηται ἐλευθέρᾳ πλὴν λογικῆ καὶ φιλικῆ συζήτησις, περὶ τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος, τῶν προλήψεων, τῶν ἰδιοτροποιῶν καὶ τῶν χαρακτήρων ἐκείνων μεθ' ὧν εἴμεθα εἰς συνάφειαν, καὶ τοὺς ὁποίους κατατάσσομεν εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν τάξιν. Οὕτω δυνάμεθα εὐκολώτερον νὰ ὑποφέρωμεν τὰς ἰδιοτροπίας των, νὰ ἐκτιμῶμεν τὰ καλά των, νὰ κρίνωμεν κατὰ πόσον πρέπει νὰ ἐπιτρέπωμεν ὅπως αἱ γνῶμαί των ἐπιρραζῶσι τὰς ἰδικάς μας. Ὅσον ὅμως διὰ τὴν τάξιν τὴν τρίτην... ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι αὐτὴ ἑαυτῆς νόμος;

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ.

Πληθυσμὸς Γερμανίας. Ἡ Γερμανικὴ αὐτοκρατορία κατοικεῖται ὑπὸ τεσσαράκοντα καὶ ἐνὸς ἑκατομμυρίων ψυχῶν.

Ἐκ τούτων 1,500,000 εἶναι Πολῶνοι, κατοικοῦντες τὴν ἀνατολικὴν Πρωσσίαν. 100,000 Δανοὶ κατοικοῦντες τὸ βόρειον Σλέσβιχ, καὶ περὶ τὰς 200,000 Γάλλων κατοικούντων τὴν Λωραίνην καὶ Ἀλσατίαν. Τὸ μέγιστον ἐν Γερμανίᾳ κράτος, ἤτοι ἡ Πρωσσία, ἔχει 24,000,000 κατοίκων, τὸ δεύτερον, ἤτοι ἡ Βαυαρία κατοικεῖται ὑπὸ 4,800,000, τρίτη ἔρχεται ἡ Σαξωνία ἔχουσα 2,400,000 κατοίκων καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Βιτεμβέργη, ἥτις κατοικεῖται ὑπὸ 1,800,000 ψυχῶν· τὰ ἐπιλοιπα εἴκοσι κράτη ἔχουσιν ὅλα ὁμοῦ 5,500,000. Κατὰ τὴν γαλλικὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1868 οἱ τῆς Λωραίνης καὶ Ἀλσατίας κάτοικοι ἀνῆρχοντο εἰς 1,500,000 περίπου.

Ἡ τῆς Γερμανίας ἐπιφάνεια εἶναι 2,916 τετραγωνικά γεωγραφικά μίλια· εἶναι λοιπὸν οὐ μόνον καθ' ὑπερβολὴν μικροτέρα ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας, οὐσης 100,285 τετρ. γεωγρ. μιλ. ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ἐπιφανείας τῆς Αὐστρίας (10,780 τ. μ.). Αἱ ἐπιφάνειαι τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν εἶναι τῆς Γερμανικῆς μικρότεροι.

Σχολεῖα ἐν Γερμανίᾳ. Καθ' ἑλλην τὴν Γερμανικὴν αὐτοκρατορίαν ὑπάρχουσιν 60,000 σχολείων, εἰς ἃ μαθητεύονται 6,000,000 μαθητῶν, καὶ 20 πανεπιστήμια εἰς τὰ ὁποῖα φοιτῶσι 15,000 νέων. Ἐκ τῶν 48,000 διδασκάλων οἵτινες εὐρίσκονται εἰς μόνῃς τῆς Πρωσσίας τὰ σχολεῖα περὶ τὰς 20,000, λαμβάνουσι μισθὸν ἐτήσιον ἀπὸ 7 1/2 ἕως 15 λίρας ἀγγλ. 12,000 πληρώνονται ὀλιγότερον τῶν 22 κατ' ἔτος λιρῶν, καὶ 12,000 ἔχουσι τὴν ἀδρὰν μισθοδοσίαν τῶν 22—30 λ. μόνον 13 λαμβάνουσι 150 λίρας μισθόν. Πρότασις ἐγένετο ὅπως διανεμηθῶσιν εἰς τοὺς ἀτυχεῖς αὐτοὺς διδασκάλους 70,000 λ. ἐκ τῶν τοῦ γαλλικοῦ χρυσοῦ ἀλλὰ καὶ με τοῦτο πόσον εἰς τοῦ καθενοῦς τὸ μερίδιον θὰ πέσῃ;

Τὸ βιβλίον τῶν Παροιμιῶν περιέχει πληθὺν διαφόρων θείων παραγγελημάτων καταλλήλων διὰ πᾶσαν τοῦ βίου περίστασιν. Τὰ ἄλλα τῶν Γραφῶν βιβλία ὁμοιάζουσι πρὸς μεταλλεῖα πολῦτιμα, ἐπόθεν ἀφθονος διανοητικὸς καὶ ἠθικὸς ἐκρέει πλοῦτος, τοῦτο δὲ πρὸς δέσμην μαργαριτῶν, οἱ ὁποῖοι, ἂν καὶ μικροὶ καὶ ἐλαφροὶ, δὲν εἶναι ὅμως τῶν ἄλλων ὀλιγότερον πολῦτιμοι.